

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**для проведення практичних занять і самостійної роботи
з курсу «Облік і оподаткування малого бізнесу»**

для бакалаврів денної та заочної форм навчання

Львів

Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка

2020

**Рекомендовано до друку
Кафедрою обліку і аудиту**

Уклала Дубіль О.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Методичні рекомендації для проведення практичних занять і
самостійної роботи з курсу «Облік і оподаткування малого бізнесу
» / Уклад. Дубіль О.В.
57 с.

У методичних рекомендаціях містяться вказівки для проведення практичних занять та виконання завдань для самостійної роботи студентів. Призначені для студентів бакалаврату вищих навчальних закладів денної і заочної форм навчання.

Методичні рекомендації дають можливість студенту засвоїти лекційний матеріал шляхом розв'язання тестових і ситуаційних завдань, індивідуальних доповідей.

ЗМІСТ

Вступ	4
Тематична структура навчальної дисципліни	6
Завдання до практичних занять і методичні рекомендації для їх виконання.....	7
Перелік питань для підсумкового контролю.....	58
Критерії оцінювання результатів навчання студентів.....	59
Список рекомендованої літератури.....	61

ВСТУП

Враховуючи зарубіжну практику ведення малого бізнесу, в Україні, в останні роки проводилась активна законодавчо-нормативна робота по спрощенню системи оподаткування, обліку та звітності малих підприємств. Проте, використання спрощених форм обліку та звітності, застосування П(С)БО у малому бізнесі достатньо проблематично у зв'язку із недостатньою кваліфікацією керівництва та облікового персоналу. Враховуючи те, що правильність та своєчасність відображення операцій у звітності є однією з основних умов ефективної діяльності підприємств, то правильна організація та ведення обліку на малих підприємствах є надзвичайно важливим. Крім того, за умов застосування жорстких фінансових санкцій до підприємств малого бізнесу у разі виявлення помилок звітності, вимагає підвищення вимог до ефективності ведення обліку, що передбачає чітке законодавче обґрунтування усіх її елементів та можливість адекватного відображення реальної економічної ситуації в звітності і забезпечення контролю за сплатою податків на підприємствах малого бізнесу.

Мета викладання дисципліни «Облік і оподаткування малого бізнесу» є надання студентам необхідних теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок щодо формування повної та достовірної інформації про господарські операції, що були проведені на підприємстві малого бізнесу протягом звітного періоду з метою складання фінансової та податкової звітності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є вивчення та ознайомлення студентів основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують питання обліку і звітності на підприємствах малого бізнесу; з особливостями обліку активів, зобов'язань і капіталу на підприємствах малого бізнесу; освоєння методики складання регістрів синтетичного та аналітичного обліку для обліку активів, зобов'язань і власного капіталу, доходів і витрат; методик складання фінансової, податкової та статистичної звітності суб'єктів малого бізнесу.

Після завершення курсу «Облік і оподаткування на підприємствах малого бізнесу» результатами навчання студента є:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань;
- здатність до аналізу та синтезу як інструментарію виявлення проблем та прийняття рішень для їх розв'язання на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в широкому діапазоні практичної роботи за фахом та повсякденному

житті;

- системно та глибоко мислити щодо концептуально-методологічних і прикладних засад системи обліку та оподаткування, практичного досвіду, прогнозування, а також податкового планування.
- володіти передовими концептуальними та методологічними знаннями у галузі обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу;
- вирішувати комплексні проблеми (створення та розвиток суб'єктів малого бізнесу, ведення обліку малого бізнесу) у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення цілісних знань або професійної практики;
- створювати та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику згідно нових викликів сьогодення у середовищі малого бізнесу;
- ідентифікувати нові умови господарювання й розробляти облікову політику суб'єктів малого бізнесу;
- здатність розробляти методiku обліку активів та пасивів, доходів, витрат та фінансових результатів суб'єкта для інформаційного забезпечення управлінських рішень у контексті системи управління;
- складання та подання фінансової, статистичної та управлінської звітності.

Фахові компетентності (ФК):

- здатність досліджувати тенденції розвитку характеристики, ролі та значення малого бізнесу, державного регулювання малого бізнесу в Україні, особливостей побудови та організації обліку на підприємствах малого бізнесу;
- здатність формувати обліково-аналітичну інформацію щодо особливостей обліку грошових коштів та розрахунків, порядку нарахування, утримань, виплати заробітної плати, надходження та вибуття виробничих запасів, основних засобів, обліку витрат, доходів та власного капіталу для ефективного управління діяльністю мікропідприємствами та малими підприємствами;
- здатність застосування знань обліку та податкового законодавства (в тому числі спрощеної системи оподаткування) в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;
- відображати в обліку господарські операції за різними ділянками обліку активів у малому бізнесі;
- розвивати теорію і практику у сфері обліку і оподаткування на підприємствах малого бізнесу.

Очікувані результати навчання.

При проходженні курсу студент буде **знати**:

- базові знання та розуміння економічних категорій щодо характеристики, ролі та значення малого бізнесу, державного регулювання малого бізнесу в Україні, особливостей спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, грошових коштів та розрахунків, порядок нарахування, утримань, виплати заробітної плати, поняття, визнання та оцінка, надходження та вибуття виробничих запасів, основних засобів, обліку витрат та власного капіталу на підприємствах малого бізнесу; та організації і ведення обліку на малих підприємствах та причинно-наслідкових зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- сутність об'єктів обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;
- формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність підприємств малого бізнесу (в тому числі спрощену форму фінансової звітності) та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;
- методичний інструментарій обліку, та оподаткування господарської діяльності підприємств малого бізнесу;
- особливості практики здійснення обліку, та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності;
- механізм функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати її особливості з метою організації обліку та формування звітності на підприємствах

вміти:

- відображати в обліку господарські операції за різними ділянками обліку активів у малому бізнесі;
- вміти працювати як самостійно, так і в команді. Проявляти самостійність і відповідальність у роботі, професійну повагу до етичних принципів, демонструвати повагу до індивідуального та культурного різноманіття;
- розвивати теорію і практику у сфері обліку і оподаткування на підприємствах малого бізнесу;
- системно та глибоко мислити щодо концептуально-методологічних і прикладних засад системи обліку та оподаткування, практичного досвіду, прогнозування, а також податкового планування.
- володіти передовими концептуальними та методологічними знаннями у галузі обліку та оподаткування на підприємствах малого бізнесу;
- вирішувати комплексні проблеми (створення та розвиток суб'єктів малого бізнесу, ведення обліку малого бізнесу) у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення цілісних знань або професійної практики;

- створювати та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику згідно нових викликів сьогодення у середовищі малого бізнесу;
- ідентифікувати нові умови господарювання й розробляти облікову політику суб'єктів малого бізнесу;
- здатність розробляти методикку обліку активів та пасивів, доходів, витрат та фінансових результатів суб'єкта для інформаційного забезпечення управлінських рішень у контексті системи управління.
- складання та подання фінансової, статистичної та управлінської звітності (для суб'єктівмалого підприємництва та спрощених форм фінансової звітності).

4. Тематична структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л.	п.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Нормативно-правове регулювання діяльності та обліку суб'єктів малого підприємництва. Основи побудови бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.	8	4	2		4
Тема 2. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.	8	4	2		4
Тема 3. Облік грошових коштів та розрахунків.	8	4	2		4
Тема 4. Особливості обліку виробничих запасів на підприємствах малого бізнесу	8	4	2		4
Тема 5. Облік необоротних активів на підприємствах малого бізнесу.	8	4	2		4
Тема 6. Особливості обліку і оподаткування доходів і витрат на підприємствах малого бізнесу.	8	4	2		4
Змістовий модуль 2					
Тема 7. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах малого бізнесу.	4	2	1		6
Тема 8. Особливості обліку та оподаткування розрахунків з оплати праці на підприємствах малого бізнесу	4	2	1		6
Тема 9. Особливості складання та подання звітності малих підприємств (фінансова, статистична, управлінська).	8	4	2		6
Усього годин	90	32	16	-	42

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЇХ ВИКОНАННЯ

Модуль 1. Організація діяльності та системи обліку на підприємствах малого бізнесу

Практичне заняття 1

Тема 1. Нормативно-правове регулювання діяльності та обліку суб'єктів малого підприємництва. Основи побудови бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.

Питання для контролю знань

1. Поняття малого підприємства.
2. Критерії поділу підприємств в Україні.
3. Роль та значення малого бізнесу в Україні.
4. Проблеми малого бізнесу.
5. Характеристика мікропідприємств та їх частка.
6. Напрями державної підтримки малого бізнесу.
7. Етапи розвитку державної підтримки підприємств малого бізнесу.
8. Особливості обліку на малих підприємствах.
9. Назвіть реєстри спрощеної форми обліку.
10. Порівняльний аналіз основного і спрощеного Плану рахунків.
11. Зміст наказу про облікову політику.
12. Переваги та недоліки спрощеного плану рахунків.

Рекомендована література: основна – [1-8], [12], [13-14], додаткова – [1-6].

Тестові завдання

1. Суб'єктами малого підприємництва юридичними особами є:
  - а) суб'єкти підприємницької діяльності, в яких середньооблікова чисельність працюючих за календарний рік не перевищує 50 осіб;
  - б) суб'єкти підприємницької діяльності, в яких середньооблікова чисельність працюючих за календарний рік не перевищує 100 осіб;
  - в) суб'єкти підприємницької діяльності, в яких обсяг річного доходу не перевищує 10 млн. євро;
  - г) суб'єкти підприємницької діяльності, в яких обсяг річного доходу не перевищує 10 млн. євро та середньооблікова чисельність працюючих за календарний рік не перевищує 50 осіб.
2. Критерії віднесення господарюючих суб'єктів до СМП визначені:
  - а) Законом України “Про підприємства”;
  - б) Законом України “Про державну підтримку малого підприємництва”;
  - в) Указом Президента “про державну підтримку малого підприємництва”;
  - г) Господарським кодексом України.

3. Суб'єктами малого підприємства не можуть бути:

- а) товариства з обмеженою відповідальністю;
- б) акціонерні товариства;
- в) фінансові установи;
- г) бюджетні організації.

4. Чи повинні суб'єкти малого підприємства – юридичні особи сплачувати податок на додану вартість?

- а) ні, не повинні;
- б) сплачують не залежно від обраної ставки єдиного податку;
- в) сплачують тільки при обранні ставки єдиного податку у розмірі 3 %;
- г) сплачують при обранні ставок єдиного податку 3 % та 5 %.

5. Державна підтримка малого підприємництва здійснюється за такими напрямками:

- а) формування інфраструктури підтримки й розвитку малого підприємництва;
- б) організація державної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого підприємництва;
- в) встановлення системи пільг для суб'єктів малого підприємництва;
- г) запровадження спрощеної системи оподаткування, бухгалтерського обліку та звітності;
- д) всі вище перераховані напрями.

6. Основні напрями державної політики підприємства малого бізнесу:

- а) законодавчі (створення відповідної законодавчо-нормативної бази);
- б) організаційні (створення органів управління, створення інфраструктури для малих підприємств);
- в) інформаційно-консультаційні (роз'яснення норм законодавства, вивчення ринку);
- г) кадрової підтримки (підготовка та перепідготовка кадрів для малого бізнесу, проведення курсів підвищення кваліфікації, семінарів);
- д) а-г.

7. Критерії віднесення господарюючих суб'єктів до СМП відповідно до Господарського кодексу України:

- а) кількість працівників до 50 осіб, річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро;
- б) кількість працівників до 10 осіб, річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро;
- в) кількість працівників до 50 осіб, річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро;

г) кількість працівників до 50 осіб, річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро.

8. До основних особливостей бухгалтерського обліку на малих підприємствах можна віднести:

- а) використання спрощеного плану рахунків;
- б) подання скороченої фінансової звітності;
- в) регулювання обліку на малих підприємствах окремим стандартом – НП(С)БО 25;
- г) усі відповіді є правильні.

9. Суб'єкти малого підприємництва ведуть облік згідно із застосуванням нормативних документів:

- а) ЗУ “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність”;
- б) Н(П)СБО 25 «Спрощена фінансова звітність»,
- в) НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності";
- г) Закони України “Про оплату праці”, “Про відпустки”, “Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку”;
- д) усі відповіді є правильні.

Основи побудови бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу

Ситуаційні завдання

Завдання 1.1. Скласти бухгалтерські проведення за господарськими операціями використовуючи Загальний план рахунків та вказати назву облікових регістрів відповідно до Методичних рекомендацій № 422.

1. Працівник малого підприємства придбав на видані йому під звіт гроші на господарський інвентар – 20 грн., матеріали – 150 грн.

2. Списано витрати на відрядження відповідно до поданого звіту – 56 грн.

3. Зараховано на поточний рахунок аванс від покупця – 1874 грн.; перераховано аванс постачальнику – 2000грн.

4. Здано гроші з каси на поточний рахунок – 300 грн.

Завдання 1.2. Скласти бухгалтерські проведення за господарськими операціями використовуючи Спрощений план рахунків та вказати назву облікових регістрів відповідно до Методичних рекомендацій № 422.

1. Працівник малого підприємства придбав на видані йому в підзвіт кошти на канцтовари – 24 грн., залишок суми 10 грн. здав до каси підприємства.

2. Матеріально-відповідальна особа здала до каси 200 грн. у погашення заборгованості за нестачею.

3. Внесено до каси пайові внески співзасновників – 1000 грн.
4. Оприбутковано до каси виручку від реалізації – 800 грн.

Завдання 1.3. Скласти бухгалтерські проведення за господарськими операціями та вказати назву первинних документів.

1. Видано з каси у підзвіт витрати на відрядження – 500 грн.
2. Виплачено з каси матеріальну допомогу працівнику підприємства – 50 грн.
3. Готову продукцію на суму 1320 грн. відпущено з виробництва й оприбутковано на склад за фактичною собівартістю.

Завдання 1.4. На основі даних для виконання задачі зареєструвати на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції методом подвійного запису у запропонованій таблиці використовуючи одночасно Загальний і Спрощений план рахунків.

Вихідні дані. Господарські операції за січень 20xx р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д-т	К-т
1.	Отримані в касу кошти з поточного рахунку для витрат на відрядження та виплату заробітної плати.		
2.	Видано з каси головному інженеру підприємства на відрядження.		
3.	Виплачена з каси заробітна плата працівникам підприємства.		
4.	Відпущені у виробництво комплектуючі вироби.		
5.	Відпущені з комори матеріали для виготовлення продукції.		
6.	Відпущені зі складу інші матеріали на загальновиробничі витрати.		
7.	Повернені з виробництва невикористані комплектуючі вироби.		
8.	Зараховано на поточний рахунок аванси покупців.		
9.	Надійшли від постачальників товари.		
10.	На поточний рахунок зарахована короткострокова позика банку.		

Тестові завдання

1. Обов'язковість ведення бухгалтерського обліку в Україні закріплюється:

- а) Законі України “Про аудиторську діяльність”;
- б) Законі України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні”;
- в) Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку;
- г) Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку.

2. Малі підприємства можуть вести бухгалтерський облік витрат з використанням рахунків:

а) лише класу 9 (з відкриттям за власним рішенням рахунків класу 8 "Витрати за елементами");

б) лише класу 8;

в) лише класу 9;

г) а, б, в.

3. Відомість 1-м призначена для відображення обліку:

а) грошових коштів та їх еквівалентів;

б) облік запасів;

в) облік витрат;

г) облік необоротних активів та амортизації.

4. Для чого малі підприємства використовують натуральні вимірники:

а) одержання відомостей про господарські ресурси і процеси в одиницях маси, обсягу, площі;

б) визначення кількості праці, затраченої на створення суспільного продукту;

в) узагальненого відображення активів, джерел їх утворення, процесів та результатів діяльності;

г) контролю за виконанням зобов'язань.

5. Форма бухгалтерського обліку – це:

а) певна система реєстрів бухгалтерського обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них;

б) узагальнене відображення активів, джерел їх утворення, процесів та результатів діяльності;

в) вибір форми бухгалтерського обліку є одним із заходів щодо організації бухгалтерського обліку і належить до компетенції підприємства;

г) всі відповіді є правильними.

6. Просту форму бухгалтерського обліку застосовують малі підприємства, що:

а) здійснюють на місяць не більше 125 господарських операцій, що не мають виробництва продукції і робіт, пов'язаних із великими матеріальними витратами;

б) здійснюють на місяць не більше 50 господарських операцій;

в) здійснюють на місяць не більше 500 господарських операцій, що не мають виробництва продукції і робіт, пов'язаних із великими матеріальними витратами;

г) здійснюють на місяць не більше 100 господарських операцій, що не мають виробництва продукції і робіт, пов'язаних із великими матеріальними витратами.

7. Мале підприємство, згідно із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” самостійно:

- а) визначає облікову політику підприємства;
- б) може виділяти на окремий баланс філії, представництва, відділення;
- в) визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів;
- г) всі наведені вище варіанти правильні.

8. Облікова політика малого підприємства – це:

- а) сукупність принципів, методів і процедур, що використовує підприємство для складання та подання фінансової звітності;
- б) сукупність методів і процедур, що використовує підприємство для складання та подання фінансової звітності;
- в) вибір форми бухгалтерського обліку є одним із заходів щодо організації бухгалтерського обліку і належить до компетенції підприємства;
- г) жодна з відповідей не є правильною.

9. Правило, яким слід користуватися при вимірюванні, оцінці, реєстрації господарських операцій і при їх відображенні у звітності, - це:

- а) принцип бухгалтерського обліку;
- б) правило бухгалтерського обліку;
- в) припущення бухгалтерського обліку;
- г) немає правильної відповіді.

10. З метою організації бухгалтерського обліку суб’єкти малого підприємництва можуть здійснювати бухгалтерський облік відповідно до:

- а) НП(С)БО 10;
- б) НП(С)БО 15;
- в) НП(С)БО 25;
- г) НП(С)БО 13.

Практичне заняття 2

Тема 2 Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб’єктів малого підприємництва

Питання для контролю знань

1. Поняття спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
2. Які суб’єкти господарювання можуть бути платниками єдиного податку?
3. Які ставки єдиного податку можуть сплачувати підприємства малого бізнесу?

4. Порядок подання заяви про застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
5. Групи платників єдиного податку та звітність.
6. Нормативно-правове регулювання застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
7. Характеристика 1, 2, 3 груп платників єдиного податку.
8. Характеристика 4 групи платників податку.
9. Податковий період та термін сплати єдиного податку.

Рекомендована література: основна – [1-8], [13-14], додаткова – [1-6; 8-10].

Ситуаційні завдання

Завдання 2.1. Розподілити суб'єктів господарювання, які можуть відповідно до положень Податкового кодексу України застосовувати спрощену систему оподаткування на групи. Заповнити таблицю.

Таблиця 2.1

Групи	Кількість найманих працівників	Максимальний допустимий обсяг доходу за календарний рік	Види діяльності	Ставка єдиного податку

Завдання 2.2. Вказати, які податкові періоди у платників єдиного податку згідно з ПКУ за наступною таблицею:

Таблиця 2.2

№	Податковий період	Група

Завдання 2.3. Заповнити книгу обліку доходів і витрат платника єдиного податку. Протягом лютого 2018 р. підприємець (третя група платників єдиного податку – ставка 3 % від доходу) отримав такі доходи:

а) 07.02.2018 р. – на банківський рахунок підприємця надійшли кошти від продажу товарів; від першого покупця – у сумі 20 000 грн., від другого – у сумі – 30 000 грн.;

б) 10.02.2018 р. – отримано від покупця на банківський рахунок передоплату за товар у сумі 40 000 грн.;

в) 16.02.2018 р. – частково повернуто передоплату за товар покупцю у розмірі 5000 грн.;

г) 21.02.2018 р. – надійшли кошти від продажу товарів на банківський рахунок підприємця (5000 грн.) та отримано готівку від продажу товарів (2000 грн.);

д) 23.02.2018 р. – підприємець безоплатно отримав товари на суму 1000 грн.;

е) 24.02.2018 р. – закінчився строк позовної давності за кредиторською заборгованістю на суму 2500 грн.;

є) 28.02.2018 р. – надійшли кошти на банківський рахунок підприємця від діяльності, не зазначеної у свідоцтві – 60 000 грн.

Протягом лютого 2018 р. підприємець поніс такі витрати:

а) 03.02.2018 р. – перераховано на карткові рахунки працівникам заробітну плату – 4097 грн., ПДФО – 723 грн., єдиний внесок на загальнообов'язкове соціальне страхування – 2020 грн. (180 грн. утримано із зарплати працівників, 1840 грн. нараховано на зарплату), всього сума перерахувань становить 6840 грн. (4097+2020+723);

б) 08.02.2018 р. – перераховано кошти продавцю за товари в сумі 50 000 грн., крім того ПДВ – 10 000 грн., та оплачено сторонньому автоперевізнику послуги з автоперевезення придбаних товарів на суму 1000 грн., крім того ПДВ – 200 грн.;

в) 15.02.2018 р. – сплачено комунальні платежі 2000 грн., крім того, ПДВ – 400 грн., орендні платежі – 1500 грн., крім того ПДВ – 300 грн.;

г) 17.02.2018 р. – сплачено єдиний внесок з доходу підприємця – 373 грн.

Тестові завдання

1. Виділяють груп платників єдиного податку:

- а) 2;
- б) 3;
- в) 4;
- г) 6.

2. Вкажіть, який податок відноситься до місцевих:

- а) лісовий податок;
- б) екологічний податок;
- в) єдиний податок;
- г) плата за землю;
- д) фіксований сільськогосподарський податок.

3. До першої групи платників єдиного податку відносяться:

а) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальних заробітних плат;

б) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг,

у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 834 розміри мінімальних заробітних плат;

в) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1167 розмірів мінімальних заробітних плат;

г) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 2 000 000 гривень.

4. До другої групи платників єдиного податку відносяться:

а) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальних заробітних плат;

б) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 834 розміри мінімальних заробітних плат;

в) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1167 розмірів мінімальних заробітних плат;

г) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 2 000 000 гривень.

5. До третьої групи платників єдиного податку відносяться:

а) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальних заробітних плат;

б) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 834 розміри мінімальних заробітних плат;

в) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальних заробітних плат;

г) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 2 000 000 гривень.

6. До четвертої групи платників податків відносяться:

а) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальних заробітних плат;

б) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 834 розміри мінімальних заробітних плат;

в) фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, та обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 167 розмірів мінімальних заробітних плат;

г) сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий період дорівнює або перевищує 75 %.

7. Термін сплати єдиного податку для третьої групи є:

а) протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий квартал;

б) протягом 20 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий квартал;

в) протягом 30 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий квартал;

г) протягом 40 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий квартал.

8. З 1 січня 2021 року платники 1, 2, 3 групи єдиного податку ведуть облік у:

а) Книга обліку доходів

б) Книга обліку доходів і витрат;

в) довільній формі;

г) Книга обліку з фінансових результатів.

9. Об'єктом оподаткування для 4 групи платників єдиного податку є:

а) площа сільськогосподарських угідь або земель водного фонду, що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди;

б) нормативна грошова оцінка 1 га сільськогосподарських угідь з урахуванням коефіцієнта індексації,

в) жодна з відповідей не є правильною.

Практичне заняття 3

Тема 3 Облік грошових коштів та розрахунків

Питання для контролю знань

1. У чому суть грошових коштів та їх види.

2. Які форми розрахунків можуть використовувати підприємства малого бізнесу.

3. Якими первинними документами оформляють рух готівкових коштів.

4. Який порядок ведення касових операцій в національній валюті України?

5. Порядок відкриття та закриття рахунків в банківських установах підприємствами малого бізнесу.

6. Особливості обліку грошових коштів та коштів в розрахунках в іноземній валюті підприємствами малого бізнесу.

7. Документальне оформлення руху грошових коштів підприємствами малого бізнесу.

8. В яких формах фінансової звітності відображаються грошові кошти?

Рекомендована література: основна – [1-10], [13-14], додаткова – [1-6; 8-9].

Ситуаційні завдання

Завдання 3.1. Вихідні дані. Протягом однієї доби на малому підприємстві, що належить до хлібопекарної промисловості, відбулось наступне:

1) отримано в банку по чеку № 520369 грошові кошти для видачі заробітної плати працівникам – 40 000 грн.;

2) відпущені зі складу у виробництво сировина для випікання хлібобулочних виробів (борошно, маргарин, цукор та сіль) – 7500 грн.;

3) видана з каси заробітна плата працівникам – 30 000 грн.;

4) перераховано з поточного рахунку заборгованість по короткостроковому кредиту – 15 000 грн.

Скласти бухгалтерські проведення до кожної господарської операції, вказати первинні документи.

Завдання 3.2. Видано готівку під звіт 20 травня 2018 року працівнику малого підприємства для придбання ним канцелярських товарів в сумі 450,00 грн. Працівником 21 травня 2018 року надано до бухгалтерії звіт про використання коштів отриманих під звіт: 360,00 грн. витрачено на придбання канцелярських товарів, а решту повернено в касу.

Завдання:

- вказати первинні документи здійсненої операції;

- відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку малого підприємства, використовуючи Загальний план рахунків.

Завдання 3.3. Заповнити Відомість 1-м та Журнал обліку господарських операцій за вересень 2018 р. ТОВ “Люкс”, якщо відомі наступні дані: підприємство зареєстроване платником податку на додану вартість, середньооблікова чисельність працівників складає 5 осіб, обсяг річного доходу у попередньому звітному періоді 6 млн. грн. Підприємство має право застосовувати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

Протягом вересня відбулись наступні операції з коштами:

- 01.09 – перераховано з поточного рахунку аванс вітчизняному постачальнику за сировину 6000 грн. (у т. ч. ПДВ);

- 02.09 – з поточного рахунку отримано в касу на господарські потреби 1000 грн.;

- 02.09 – видано підзвітній особі 40 грн.;
- 04.09 – отримано кошти з банку для виплати заробітної плати за серпень готівкою в сумі 6000 грн., одночасно сплачено податки з поточного рахунку, нараховані за серпень, в розмірі 3300 грн.;
- 04.09 – виплачено заробітну плату з каси 6000 грн.;
- 10.09 – сплачено заборгованість за отримані матеріали вартістю 2000 грн. (у т. ч. ПДВ);
- 30.09 – надійшла на поточний рахунок оплата від покупця – сума доходу 25000 грн. (у т. ч. ПДВ).

Залишок грошових коштів на початок місяця зафіксовано лише на поточному рахунку в сумі 8500 грн. Визначити залишок коштів в касі і на поточному рахунку на кінець місяця та обороти за дебетом і кредитом рахунків 30, 31.

Завдання 3.4

27 серпня 2018 року мале підприємство подало заяву на придбання іноземної валюти (6000 євро) на МВРУ та сплатило на спеціальний рахунок банку для здійснення цієї операції 184 000 грн. винагорода банку становить 0,5 % від вартості придбаної валюти. На день зарахування валюти на рахунок малого підприємства курс євро МВРУ – 30,18 грн. Курс НБУ – 29,95 грн. за 1 євро.

В обліку операції, пов'язані із придбанням іноземної валюти:

Бухгалтерські проведення з обліку операцій із придбанням іноземної валюти

№ з/п	Зміст операції	Первинні документи	Дт	Кт	Сума (євро/грн.)
1	27.08.17 Перераховано банку суму гривень для придбання 6000 євро	Заява про закупівлю іноземної валюти, платіжне доручення			184 000
2	30.08.17 Зараховано на валютний рахунок придбану іноземну валюту. Курс НБУ – 29,95 грн. за 1 євро. Курс МВРУ – 30,18 грн. за 1 євро	Виписка банку			
3	Відображено витрати на придбання іноземної валюти внаслідок різниці між комерційним курсом МВРУ і курсом НБУ 6000 євро * (30,18-29,95)	Бухгалтерська довідка			
4	30.08.17 Нараховано комісійну винагороду банку (181080*0,5 %)	Виписка			

5	30.08.17 Повернено невикористаний залишок суми в гривнях	банку			
---	--	-------	--	--	--

Завдання 3.5.

ТОВ “Світанок” отримало 12.06.2018 р. аванс від нерезидента за товари – 1000 євро. Курс НБУ на початок дня цієї дати – 29,935 грн./євро. У зв’язку з дією норми про обов’язковий продаж 13.06.2018 р. банк продав 50 % такої валюти, тобто продано 500 євро. Курс продажу на МВРУ – 30,167 грн/євро. Курс НБУ на початок дня дати продажу – 29,491 грн/євро. Комісія банку становить 50 грн. Крім того, 15.06.2018 р. мале підприємство продало ще 250 євро. Курс продажу на 29,95 грн/євро. Комісія банку становить 50 грн. Станом на 30.06.2018 р. на рахунку залишилося 250 євро. Курс НБУ на кінець дня дати балансу – 29,953 грн/євро. Наказом про облікову політику підприємства визначено, що курсові різниці вважаються в рамках операції (а не по всій монетарній статті).

Відображення в обліку операцій з продажу іноземної валюти

№ з/п	Дата	Курс, грн/євро	Зміст операції	Дт	Кт	Сума, Євро/грн
Обов’язковий продаж 50 % валюти						
1	12.06.18	Курс НБУ: 29,935	Отримано аванс за товари від нерезидента: 1000 євро * 29,935 грн/євро	314 (31)	681 (68)	
2	13.06.18	Курс НБУ: 29,941	Перерахована інвалюта для продажу (50 %)	334 (31)	314 (31)	
3	13.06.18	Курс міжбанк: 30,167	Отримано кошти від продажу інвалюти за вирахуванням комісії банку: 500 євро * 30,167 грн/євро – 50 грн	311 (31)	377 (37)	
4	-	x	Нараховано комісійну винагороду в банку	92 (96)	377 (37)	
5	13.06.18	Курс міжбанк: 30,167	Відображено дохід від продажу	377 (37)	711 (41)	

		Курс НБУ: 29,941	валюти: 500 євро * (30,167 грн/євро-29,941 грн/євро)			
6	-	x	Відображено зарахування зобов'язання з продажу інвалюти	377 (37)	334 (31)	
7	13.06.18	Курс НБУ: 29,941	Отримано на рахунок 50 % експортної виручки: 500 євро*29,941 грн/євро	312 (31)	314 (31)	
Продаж частини іноземної валюти						
8	15.06.18	Курс НБУ: 29,95	Перераховано інвалюта для продажу: 250 євро*29,95 грн/євро	334 (31)	312 (31)	
9	15.06.18	Курс НБУ: 29,941	Відображена курсова різниця: 250 євро*(29,95 грн/євро-29,941 грн/євро)	312 (31)	714 (74)	
10	15.06.18	Курс міжбанк: 30,18	Отримано кошти від продажу інвалюти, за вирахуванням комісії банку: 250 євро*30,18 грн/євро-50 грн	311 (31)	377 (37)	
11	-	x	Нараховано комісійну винагороду банку	92 (96)	377 (37)	
12	15.06.18	Курс міжбанк: 30,18 Курс НБУ: 29,95	Відображено дохід від продажу валюти: 250 євро* (30,18 грн/євро-29,95 грн/євро)	377 (37)	711 (74)	
13	-	x	Відображено зарахування зобов'язання з продажу	377 (37)	334 (31)	

		інвалюти				
Курсові різниці на дату балансу						
14	30.06.18	Курс НБУ: 29,953	Відображено курсову різницю на дату балансу за залишком валюти на рахунку: 250 євро * (29,953 грн/єво-29,941 грн/євро)	945 (96)	312 (31)	

Тестові завдання

1. Порядок ведення касових операцій в національній валюті в Україні поширюється на:

- а) всіх юридичних і фізичних осіб;
- б) тільки на фізичних осіб-підприємців;
- в) на юридичних осіб, крім банків і підприємств зв'язку та на фізичних осіб;
- г) іноземні дипломатичні, консульські та на інші офіційні представництва.

2. Мале підприємство має право відкривати в банку:

- а) лише один поточний рахунок;
- б) поточні рахунки та вкладні (депозитні) рахунки;
- в) не більше трьох рахунків;
- г) необмежену кількість рахунків.

3. Керівник малого підприємства не підписує:

- а) видатковий касовий ордер;
- б) платіжну відомість;
- в) звіт про використання коштів наданих на відрядження або підзвіт;
- г) прибутковий касовий ордер.

4. Термін зберігання касових документів на малому підприємстві становить:

- а) один рік, за умови проведення за вказаний період документальної перевірки;
- б) три роки, за умови проведення за вказаний період документальної перевірки;
- в) п'ять років;
- г) касові документи на малому підприємстві зберігаються постійно.

5. Відповідальність за дотримання порядку ведення операцій з готівковими коштами на малому підприємстві покладається на:

- а) керівника малого підприємства;
- б) касира;
- в) головного бухгалтера малого підприємства;
- г) голову інвентаризаційної комісії.

6. Касові операції з надходження та видатків грошових коштів оформлюються на підставі таких документів:

- а) прибуткові та видаткові касові ордери;
- б) чекові книжки;
- в) розрахунково-платіжні відомості;
- г) векселі.

7. Видача з каси підзвітній особі грошових коштів оформляється бухгалтерським записом:

- а) Дт 20 Кт 30;
- б) Дт 37 Кт 30;
- в) Дт 37 Кт 31;
- г) Дт 30 Кт 37.

8. Отримання готівки в касу з поточного рахунка для виплати заробітної плати працівникам основного виробництва оформляється бухгалтерським записом:

- а) Дт 23 Кт 66;
- б) Дт 30 Кт 66;
- в) Дт 30 Кт 31;
- г) Дт 66 Кт 31.

9. Аналітичний облік розрахунків з підзвітними особами оформляють у:

- а) Відомості 3-М;
- б) Відомості 5-А;
- в) Відомості 2-А;
- г) Відомості 1-Б.

10. Валютна операція на умовах тод – це операція:

а) валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору;

б) валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після укладення договору;

в) валютні операції за договором, умови якого передбачають купівлю іноземної валюти зі зворотним її продажем на певну дату в майбутньому з фіксацією умов цих операцій під час укладання договору;

г) валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після укладення договору.

11. Інвентаризацію каси мікропідприємства проводять:

- а) один раз на квартал;
- б) один раз на півріччя;
- в) один раз на рік;
- г) один раз на два роки.

12. З 01.01.2021 р. добові для відряджень по Україні складають:

- а) 510,20 грн.;
- б) 600,00 грн.;
- в) 350,70 грн.;
- г) 472,30 грн.

13. З 01.01.2021 р. добові для відряджень за кордон складають:

- а) не вище 80 євро;
- б) не вище 50 євро;
- в) не вище 100 євро;
- г) не вище 90 євро.

14. Валютна операція на умовах том – це:

- а) валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору;
- б) валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після укладення договору;
- в) валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в перший робочий день після укладення договору;
- г) валютна операція за форвардним договором, умови якого передбачають виконання цієї операції пізніше ніж на другий робочий день після укладення договору.

15. Валютна операція на умовах спот – це:

- а) – валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції на другий робочий день після укладення договору;
- б) валютна операція за договором, умови якого передбачають виконання цієї операції в день укладення договору;
- в) валютна операція за форвардним договором, умови якого передбачають виконання цієї операції пізніше ніж на другий робочий день після укладення договору;
- г) жодна з відповідей не є правильною.

Практичне заняття 4
Тема 4 ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ НА
МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Питання для контролю знань

1. Розкрити організаційні аспекти праці на підприємствах малого бізнесу.
2. Які форми оплати праці можуть використовувати малі підприємства?
3. Якими первинними документами необхідно оформляти трудові відносини на підприємствах малого бізнесу?
4. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з оплати праці на підприємствах малого бізнесу.
5. Які види утримань із заробітної плати працівників підприємств малого бізнесу?
6. Які види нарахувань на фонд оплати праці?
7. Визначити сутність та методика визначення податку з доходів фізичних осіб та податкової соціальної пільги.
8. Порядок обчислення середньої заробітної плати.

Рекомендована література: основна – [1-11], , додаткова – [1-16].

Ситуаційні завдання

Завдання 4.1. Дані для виконання.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню:

Нарахувати заробітну плату головному бухгалтеру за листопад, якщо його місячний посадовий оклад 4500 грн. Відпрацював 17 робочих днів (режим роботи 5-ти денний робочий тиждень).

Завдання 4.2. Дані для виконання.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню:

У квітні 2018 року слюсар-складальник 3 розряду зібрав 100 валів і 80 підшипників. При цьому норма виробітку валів становить 2,25 н./год., а підшипників – 1,5 н./год. Тарифна ставка слюсара-складальника 3 розряду – 19,68 грн.

Завдання 4.3. Необхідно нарахувати відпускні працівнику адміністративного персоналу Мироніву М.Д., що прийнятий на роботу 12.09.2008 р. і йде у відпустку з 14 червня по 8 липня 2017 р. (24 к.д.) на основі таких даних:

- основна заробітна плата за попередні 12 місяців – 72000 грн.

- доплата за понаднормову роботу – 2000 грн.
- виробничі премії – 2860 грн.
- премія за результатами роботи за 2016 рік – 6000 грн.
- одноразова матеріальна допомога – 2750 грн.
- виплата до ювілейної дати – 1500 грн.

У червні 2016 р. Мироніву М.Д. була надана без збереження заробітної плати на 10 календарних днів.

Завдання 4.4. Працівник був у відрядженні з 12.04 по 15.04.2017 року м. Київ, де 13-14 квітня брав участь у семінарі. Оклад працівника 6400 грн. У лютому-березні 2017 року він відпрацював всі робочі дні – 42 робочих дня. Із 1 квітня 2017 року на підприємстві проведене підвищення посадових окладів на 10 %. Необхідно розрахувати заробіток працівника за час відрядження.

Завдання 4.5. Розрахувати суму допомоги з тимчасової непрацездатності, якщо працівниця підприємства Сич С.І. має страховий стаж 7 років 4 місяці. Вона подала до бухгалтерії листок непрацездатності з 7 по 15 вересня 2017 року. За період із 01 вересня 2016 р. по 31 серпня 2017 р. Сич С. І. нараховані такі виплати:

- заробітна плата за окладом – 52934 грн.;
- премія за 2-й квартал 2017 р. – 1800 грн.;
- одноразова матеріальна допомога на лікування – 1510 грн.;
- оплата за дні відпустки з 06.04.2017 р. по 30.04.2017 р. (24 календарних дня) – 5322 грн.;
- лікарняні – 1400 грн. за дні хвороби з 09.03.2017 р. по 18.03.2017 р. включно (10 календарних днів);
- отримані аліменти – 3600 грн.

Завдання 4.6. Працівниці підприємства Мамчур Л. О. нарахована заробітна плата в сумі 7856,00 грн. та лікарняні в сумі 1154,00 грн. Провести обов'язкові утримання із заробітної плати.

Завдання 4.7. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню.

Дані для виконання.

Нарахувати оплату за дні тимчасової непрацездатності, якщо працівник цеху хлібобулочних виробів знаходилась на лікарняному з 25 жовтня по 11 листопада 2016 року, стаж роботи 6 років і 10 днів. Заробітна плата відповідно за жовтень - ?, вересень - 1550 грн., серпень – 1550 грн., липень – 1600 грн., червень – 1600 грн., травень – 1600 грн., квітень – 1600

грн. Місячний посадовий оклад – 1600 грн. Визначити суму заробітної плати, що належать їй до видачі за жовтень і листопад місяці.

Тестові завдання

1. Для обліку депонованої заробітної плати призначено документ:
  - а) платіжна відомість;
  - б) особовий рахунок;
  - в) книга депонованої заробітної плати;
  - г) матеріальний звіт.

2. Яким записом відображається нарахування заробітної плати виробничого персоналу малого підприємства:
  - а) Дт 661 Кт 92;
  - б) Дт 92 Кт 661;
  - в) Дт 23 Кт 661;
  - г) Дт 93 Кт 661.

3. Яким записом відображається нарахування заробітної плати адміністрації малого підприємства:
  - а) Дт 91 Кт 661;
  - б) Дт 92 Кт 661;
  - в) Дт 93 Кт 661;
  - г) Дт 23 Кт 661.

4. Яким записом відображається нарахування ЄСВ на фактичні витрати на оплату праці:
  - а) Дт 65 Кт 661;
  - б) Дт 821 Кт 651;
  - в) Дт 811 Кт 661;
  - г) Дт 811 Кт 65.

5. Яким записом відображається в обліку перерахування ЄСВ:
  - а) Дт 641 Кт 311;
  - б) Дт 631 Кт 311;
  - в) Дт 65 Кт 311;
  - г) Дт 661 Кт 311.

6. Основним документом про трудову діяльність працівника малого підприємства, на підставі якого визначається стаж, є:
  - а) трудова книжка;
  - б) трудовий контракт;
  - в) трудовий договір;
  - г) трудова угода.

7. Бухгалтерське проведення з нарахування заробітної плати директора малого підприємства:

- а) Дт 23 Кт 66;
- б) Дт 93 Кт 66;
- в) Дт 92 Кт 66;
- г) Дт 91 Кт 66.

8. Яким записом у бухгалтерському обліку відображається операція виплати відпускних робітників основного виробництва:

- а) Дт “Виробництво” Кт “Забезпечення майбутніх витрат та платежів”;
- б) Дт “Забезпечення майбутніх витрат і платежів” Кт “Виробництво”;
- в) Дт “Розрахунки з оплати праці” Кт “Готівка в національній валюті”;
- г) Дт “Забезпечення майбутніх витрат і платежів” Кт “Готівка в національній валюті”.

9. Станом на 01.01.2020 р. розмір мінімальної зарплати складає:

- а) 2850 грн.;
- б) 2800 грн.;
- в) 3200 грн.;
- г) 6000 грн.

10. У якому документі передбачають форми і системи оплати праці, які можна застосовувати на підприємстві:

- а) трудовий договір;
- б) колективний договір;
- в) штатний розпис;
- г) засновницький договір.

11. Станом на 01.01.2021 р. ставка ЄСВ становить:

- а) 18 %;
- б) 17 %;
- в) 20 %;
- г) 22 %.

Практичне заняття 5

Тема 5 Облік виробничих запасів

Питання для контролю знань

1. Розкрийте сутність поняття запаси та їх класифікацію.
2. Які критерії визнання запасів?

3. Які методи оцінки запасів при їх вибутті?
4. Якими первинними документами оформляють надходження та вибуття запасів малого підприємства?
5. Як обліковуються запаси у місцях їх зберігання та у виробництві?
6. Які рахунки призначені для обліку запасів малого підприємства?
7. Назвіть облікові реєстри у яких накопичується інформація про рух виробничих запасів.
8. Які форми фінансової звітності узагальнюють інформацію про запаси малого підприємства?

Рекомендована література: основна – [1-11], , додаткова – [1-16].

Ситуаційні завдання

Завдання 5.1. Оприбутковано підприємством (платником ПДВ) малоцінні та швидкозношувані предмети від постачальника на суму 1000,00 без ПДВ. Відображено податковий кредит - ?. Нараховано транспортній організації за перевезення МШП – 132,00 грн. в т. ч. ПДВ. Оплату здійснено після отримання запасів. Завдання:

- вказати первинні документи здійсненої операції;
- відобразити господарську операцію в бухгалтерському обліку.

Завдання 5.2. Скласти Журнал обліку господарських операцій суб'єкта малого підприємства, який є платником єдиного податку без сплати ПДВ, якщо відомо, що оприбутковано товари вартістю 600 грн. (у т. ч. ПДВ), вартість доставки 90 грн. (у т. ч. ПДВ). Придбані товари реалізовано у цьому ж періоді.

Журнал обліку господарських операцій

№	Документ	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.

Завдання 5.3. Заповнити Відомість 2-м та Журнал обліку господарських операцій за вересень 2017 р. ПП “Весна” (платник ПДВ) згідно з Методичними рекомендаціями по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами № 422, якщо відомі наступні дані:

- 01.09. – надійшли матеріали від постачальника на суму 2400 грн. (у т. ч. ПДВ);
- 02.09 – надійшла сировина в рахунок погашення сплаченого авансу вартістю 9600 грн. (у т. ч. ПДВ);
- 03.09 – оприбутковано МШП за рахунок підзвітних сум вартістю 140 грн. без ПДВ, одразу списано на адміністративні витрати;

- 20.09 – сировину вартістю 8000 грн. і матеріали вартістю 2000 грн. передано у виробництво;

- 30.09 – оприбутковано на склад готову продукцію за фактичною собівартістю 18740 грн., цього ж дня всю готову продукцію реалізовано покупцю на суму 32400 грн. в т. ч. ПДВ.

Залишок запасів на початок місяця склав 3000 грн., у т. ч. матеріалів – 500 грн. та сировини – 2500 грн. Залишок готової продукції на початок місяця 9000 грн. Визначити залишок виробничих запасів і готової продукції на кінець місяця.

Завдання 5.4. Відобразити кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за наступними господарськими операціями:

Таблиця 5.1

№	Зміст господарської операції	Підстава	Дебет	Кредит
1	Придбано запаси з наступною оплатою:	Накладна, прибутковий документ		
1.1.	- отримано від постачальників			
1.2.	на суму податкового кредиту з ПДВ	Податкова накладна		
1.3.	Отримано від постачальників неплатників ПДВ за вартістю у сумі зобов'язання перед постачальниками	Накладна, прибутковий ордер		
2	Отримано безоплатно отримані запаси	Накладна, акт приймання		
3	Оприбутковано запаси, отримані від учасника підприємства	Установчі документи, прибутковий ордер		
4	Реалізовано запаси:	Бухгалтерська довідка		
4.1.	- списана собівартість реалізованих запасів			
4.2.	- отримано дохід від реалізації запасів	Накладна, Товарно-транспортна накладна		
4.3.	- нарахована сума ПДВ	Податкова накладна		
4.4.	Безоплатно передано запаси	Накладна-вимога (внутрішнє переміщення матеріалів)		

Тестові завдання

1. Виробничі запаси від постачальника оприбутковують за:

- а) обліковою вартістю;
- б) ціною продажу;

- в) первісною вартістю;
- г) виробничою собівартістю.

2. Облік запасів на малому підприємстві ведеться у:

- а) відомості 1;
- б) відомості 8;
- в) відомості 2;
- г) немає правильної відповіді.

3. Запаси, призначені для використання протягом короткого періоду, визнаються активом за умови:

- а) існує ймовірність одержання підприємством в майбутньому економічної вигоди від їх використання;
- б) вартість запасів можна достовірно визначити;
- в) враховуючи обидві попередні умови;
- г) відсутні критерії визнання запасів активом.

4. До первісної вартості запасів включають:

- а) вартість посередницьких послуг, пов'язаних з придбанням запасів;
- б) відсотки за користування комерційними кредитами;
- в) вартість послуг транспортної організації по перевезенню запасів;
- г) понаднормові витрати.

5. Метод ФІФО полягає у:

- а) визначення фактичної собівартості запасів за вартістю перших за часом закупок одиниць;
- б) визначенні фактичної собівартості запасів за вартістю останніх за часом закупок одиниць;
- в) застосуванні норм витрат на одиницю продукції;
- г) визначенні фактичної собівартості запасів за середньозваженою собівартістю.

6. Нормативний метод полягає у:

- а) визначенні фактичної собівартості запасів за вартістю перших за часом закупок одиниць;
- б) визначенні фактичної собівартості запасів за вартістю останніх за часом закупки одиниць;
- в) застосуванні норм витрат на одиницю продукції;
- г) визначенні фактичної собівартості запасів за середньозваженою собівартістю.

7. Приймання запасів за кількістю передбачає визначення:

- а) фактичної наявності і стану запасів, встановлення їх реального фізичного стану і оцінки;

- б) якості запасів за встановленим зразком, перевірку їх комплектності;
в) точної кількості запасів, що надійшли, їх відповідності даним супровідних документів.

8. Списано собівартість реалізованих виробничих запасів:

- а) Дт 79 Кт 20;
- б) Дт 20 Кт 68;
- в) Дт 70 Кт 20;
- г) Дт 94 Кт 20.

9. Бухгалтерське проведення з оприбуткування палива:

- а) Дт 203 Кт 631;
- б) Дт 203 Кт 361;
- в) Дт 15 Кт 631.

10. Запаси підприємства – це:

а) активи, що утримуються на підприємстві для подальшого продажу за умов звичайної діяльності; активи, що знаходяться у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукції; активи, що утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт і надання послуг, а також управління підприємством;

б) активи, що утримуються на підприємстві тільки для подальшого продажу і такі, що знаходяться у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукції;

в) активи, що утримуються на підприємстві для подальшого продажу; такі, що знаходяться в процесі виробництва з метою подальшого продажу продукції, і фінансові активи;

г) активи, очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких більше одного рок і вартість яких не перевищує 500 грн.

Практичне заняття 6

Тема 6 Облік необоротних активів

Питання для контролю знань

1. Що відносять до основних засобів та нематеріальних активів?
2. Що називають об'єктом основних засобів?
3. За якими оцінками відображаються основні засоби в бухгалтерському обліку?
4. Які первинні документи обліку основних засобів використовують малі підприємства?

5. Охарактеризуйте методи нарахування амортизації основних засобів.

6. Охарактеризуйте 16 груп основних засобів.

7. Облік надходження основних засобів.

8. Облік вибуття основних засобів.

9. Особливості обліку нематеріальних активів на підприємствах малого бізнесу.

Рекомендована література: основна – [1-13], , додаткова – [1-16].

Ситуаційні завдання

Завдання 6.1. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню:

Дані для виконання.

Від постачальника отримана електропіч для випікання хлібобулочних виробів вартістю 126000 грн. з ПДВ. За доставку автотранспортному підприємству перераховано з поточного рахунку 4800 грн. без ПДВ. За розвантаження установки та її підключення сплачено 4200 грн. з ПДВ. Електропіч передана в експлуатацію. Постачальнику з поточного рахунку перераховані кошти в погашення боргу.

Завдання 6.2. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню.

Дані для виконання.

ПАТ “Текстерно” реалізувало вантажний автомобіль ЗІЛ-130 за ціною 300000 грн., включаючи ПДВ. Первісна вартість автомобіля 660000 грн., сума зносу – 500000 грн. Обчислити фінансовий результат від реалізації.

Кореспонденція рахунків з обліку реалізації автомобіля

№	Зміст господарської операції	Підстава (документ)	Д-т	К-т	Сума, грн.
1	Відображено дохід від реалізації основних засобів разом з ПДВ	Акт, накладна			
2	Відображено суми ПДВ в ціні реалізації	Податкова накладна			
3	Списується знос реалізованих основних засобів	Акт, бух. довідка			
4	Залишкова вартість автомобіля переводиться до складу товарів, утримуваних для продажу	Акт, бух. довідка			

5	Списується собівартість товарів	Бух. довідка			
6	Віднесення доходів на збільшення фінансових результатів	Бух. довідка			
7	Віднесення витрат на зменшення фінансових результатів				
8	Фінансовий результат (гр. 6- гр. 7)				

Завдання 6.3. Заповнити відомість 4-м та Журнал обліку господарських операцій за вересень 2017 р. ТОВ “Промінь” згідно з Методичними рекомендаціями по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами № 422, якщо відомі наступні дані: на початок звітної періоду первісна вартість основних засобів склала 45000 грн. (місце використання - цех), сума нарахованої на початок місяця амортизації 14000 грн. 30.09. нараховано суму амортизації за вересень в розмірі 1000 грн.

Відобразити зазначені дані у Відомості 4-м за рахунками 10 і 13, визначити їх сальдові показники на кінець звітної періоду та заповнити Журнал обліку господарських операцій.

Завдання 6.4. Відобразити операції платника єдиного податку, що сплачує ПДВ: надходження обладнання вартістю 6000 грн. (у т. ч. ПДВ), доставка і підключення 120 грн. (у т. ч. ПДВ), придбаний об’єкт введено в експлуатацію.

Журнал обліку господарських операцій

№	Зміст операції	Документ	Дебет	Кредит	Сума, грн.

Завдання 6.5. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку суб’єкта малого підприємництва облік нарахування амортизації та списання нематеріальних активів.

№	Зміст операції	Документ	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Нарахування амортизації за нематеріальними активами, пов’язаними з відповідними витратами: - загальновиробничими - адміністративними - витратами на збут -іншими операційними витратами	Розрахунок амортизації			
2	Списання амортизації нематеріальних активів, що вибули	Бух. довідка			
3	Списання залишкової вартості при	Акт вибуття			

	достроковому вибутті нематеріальних активів				
--	---	--	--	--	--

Тестові завдання

1. Які основні критерії визнання активів основними засобами:
  - а) використання у господарській діяльності протягом терміну більше одного року (операційного циклу, якщо він більше одного року);
  - б) використання у господарській діяльності і вартість більше 6000 грн. без ПДВ на одиницю;
  - в) використання у господарській діяльності протягом терміну більше одного року (операційного циклу, якщо він більше одного року та вартість більше 6000 грн. без ПДВ на одиницю);
  - г) жодна відповідь не є правильною.

2. На придбання основних засобів малим підприємством було здійснено такі витрати включаючи ПДВ: сума сплачена постачальнику – 18000 грн., транспортні витрати і монтаж – 1200 грн., страхування транспортування – 2400 грн. малим підприємством для цих цілей був отриманий кредит і сплачено відсотки – 250 грн. Первісна вартість основних засобів складає:
  - а) 18250;
  - б) 18000;
  - в) 16000;
  - г) 17250.

3. До складу необоротних активів відносять:
  - а) МШП;
  - б) МНМА і МШП;
  - в) нематеріальні активи; поточна дебіторська заборгованість
  - г) основні засоби, нематеріальні активи, малоцінні необоротні матеріальні активи.

4. Основні засоби, що придбані за грошові кошти, зараховуються на баланс підприємства:
  - а) за ціною придбання;
  - б) за первісною вартістю;
  - в) за залишковою вартістю;
  - г) за вартістю, яка амортизується.

5. Бухгалтерське проведення з придбання автомобіля:
  - а) Дт 10 Кт 631;
  - б) Дт 152 Кт 361;
  - в) Дт 152 Кт 631;

г) Дт 10 Кт 361.

6. Первісна вартість основних засобів 33000\$, ліквідаційна - 3000\$, строк експлуатації 5 років. Яким методом нараховано амортизацію основних засобів, якщо амортизаційні відрахування в перший рік експлуатації склали 10000\$:

- а) прямолінійним;
- б) кумулятивним;
- в) подійного зменшення залишку;
- г) виробничим..

7. Актив з права користування – це:

а) визнаний орендарем згідно з вимогами МСФЗ актив, який представляє право орендаря використовувати базовий актив протягом строку оренди;

б) визнаний орендарем згідно з вимогами МСФЗ актив, який представляє право орендаря використовувати базовий актив протягом строку більше одного року;

в) визнаний орендарем згідно з вимогами МСФЗ актив, який представляє право орендаря використовувати базовий актив протягом строку більше трьох років;

г) визнаний орендарем згідно з вимогами МСФЗ актив, який представляє право орендаря використовувати базовий актив протягом строку більше чотирьох років.

8. В податковому обліку виділяють груп основних засобів:

- а) 16 груп;
- б) 14 груп;
- в) 12 груп;
- г) 10 груп.

9. Нематеріальний актив – це актив, який:

а) має матеріальну форму, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам;

б) не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам;

в) має матеріальну форму, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду

більше двох років для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам;

г) не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше трьох років для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам.

10. Синтетичний облік основних засобів ведеться у Відомості:

- а) 4-м;
- б) 2-м;
- в) 3-м;
- г) 5-м.

Змістовий модуль 2

Особливості ведення розрахунків з оплати праці та власного капіталу на малих підприємствах. Оподаткування та звітність підприємств малого бізнесу.

Практичне заняття 7

ТЕМА 7 “Облік витрат на малих підприємствах”

Питання для контролю знань

1. Що визнають витратами звітного періоду?
2. Які рахунки бухгалтерського обліку може використовувати мале підприємство для обліку витрат?
3. Які первинні документи використовують малі підприємства для обліку витрат?
4. Як групуються витрати за економічними елементами?
5. Які витрати входять до складу загальновиробничих витрат малого підприємства?
6. Як загальновиробничі витрати впливають на визначення собівартості продукції (робіт, послуг)?
7. За якими економічними елементами групуються витрати операційної діяльності малого підприємства?
8. Що визнають виробничими витратами?

Рекомендована література: основна – [1-14], , додаткова – [1-18].

Ситуаційні завдання

Завдання 7.1. Зробити бухгалтерські проведення, використовуючи рахунки загального плану рахунків (клас 8).

Дані для виконання.

Малим підприємством за поточний місяць здійснені наступні витрати на збут: нарахована заробітна плата – 5 тис. грн., витрачено

паперу – 150 грн., списані витрати на зв'язок – 200 грн., нарахована амортизація по складам готової продукції – 800 грн., сплачено за рекламні послуги – 600 грн. з ПДВ.

Завдання 7.2. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню:

Дані для виконання.

Для виготовлення готової продукції зі складу передана сировина вартістю 120000 грн. Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва в сумі 20000 грн., проведені нарахування згідно чинного законодавства (ставка 22 %), сума амортизації 10200 грн., операційні витрати 16000 грн. Випущено готової продукції 10000 кг. Визначити собівартість одиниці готової продукції, якщо незавершене виробництво на початок місяця 17000 грн., а на кінець 7500 грн. Готова продукція оприбуткована на склад.

Завдання 7.3. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню:

Дані для виконання.

Для виготовлення готової продукції передано сировину вартістю 40000 грн. Нарахована заробітна плата пекарям – 8000 грн. Проведені нарахування єдиного соціального внеску згідно чинного законодавства (22 %). Місячна амортизація складає – 2800 грн., операційні витрати – 9200 грн. Передано в торгівельну мережу 20400 кг хліба. Відходи оприбутковано за справедливою вартістю 480 грн. Визначити фактичну собівартість 1 кг хліба.

Завдання 7.4. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції, провести відповідні розрахунки.

Виявлений у звітному періоді брак по класифікованій відділом технічного контролю таким чином:

- технічно неминучий невивправний брак – 925 грн., який здано на склад як відходи на суму 170 грн.,

- невивправний брак з вини постачальника матеріалів – 2862 грн., відходи від якого оцінені на суму 400 грн.;

- вивправний з вини робітника, на виправлення якого понесені додаткові витрати на суму 692 грн., в т. ч.: вартість втрачених матеріалів – 250 грн., нарахована заробітна плата робітникам – 320 грн., відрахування на соціальні заходи – 122 грн.

За допущений брак виставлена претензія постачальнику на суму 2462 грн. і зроблено утримання із заробітної плати робітника – 315 грн.

Облік браку і розрахунок втрат від браку наведено в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Облік внутрішнього браку

№	Зміст господарських операцій	Сума, грн.	Д-т	К-т
1.	Списані з виробництва остаточно забраковані вироби			
2.	Оприбутковані відходи від остаточного браку			
3.	Списані витрати від технічно неминучого браку			
4.	Виставлена претензія постачальнику			
5.	Надійшли грошові кошти від постачальника За виставлену претензію			
6.	Списані витрати на виправлення браку в т. ч.:			
	- витрачені матеріали			
	- нарахована заробітна плата			
	- відрахування на соціальні заходи			
7.	Віднесена сума втрат на робітника, з вини якого допущений брак			
8.	Утримано із заробітної плати робітника за допущений брак			
9.	Списані невідшкодовані втрати від браку, допущеного з вини постачальника і робітника			

Завдання 7.5. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції.

№	Зміст господарських операцій	Підстава (документ)	З використанням рахунків класу 8		Без використання рахунків класу 8	
			Д-т	К-т	Д-т	К-т
1.	Нарахована заробітна плата загальнопромислому персоналу	Розрахункова відомість				
2.	Проведені відрахування на соціальні заходи за єдиним соціальним внеском від нарахованої заробітної плати	Відомість розподілу зарплати				
3.	Створений резерв для оплати відпусток загальнопромислового персоналу	Відомість розподілу зарплати				
4.	Створене забезпечення для виплати коштів на матеріальне забезпечення	Бухгалтерська довідка				
5.	Використані матеріали для загальнопромислових потреб	Відомість розподілу матеріалів				
6.	Списані змінні і розподілені постійні ЗВВ	Розрахунок				
7.	Списані нерозподілені постійні ЗВВ	Розрахунок				

Тестові завдання

1. У наказі про облікову політику малого підприємства повинні бути визначені:

- а) класи рахунків, що використовуються для обліку витрат;
- б) перелік видів діяльності малого підприємства;
- в) строки звітування про витрати підприємства;
- г) форми звітності та строки звітування про витрати малого підприємства.

2. Прямі витрати – це:

- а) сукупність економічно однорідних витрат;
- б) витрати, що можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом;
- в) загальновиробничі витрати;
- г) накладні витрати.

3. Прямі матеріальні витрати і прямі витрати на оплату праці включаються:

- а) до складу загальновиробничих витрат;
- б) до складу виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);
- в) до складу інших операційних витрат;
- г) до складу фінансових витрат.

4. Перелік і склад статей калькулювання собівартості продукції визначаються:

- а) у П(С)БО № 16 “Витрати”;
- б) у П(С)БО № 9 “Запаси”;
- в) у Методичних рекомендаціях з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг);
- г) підприємством самостійно.

5. Списання адміністративних витрат відображається в обліку малого підприємства кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 23 Кт 91;
- б) Дт 791 Кт 92;
- в) Дт 92 Кт 991;
- г) Дт 24 Кт 20.

6. Малі підприємства облік загальновиробничих витрат ведуть у Відомості:

- а) 5-М
- б) 4-М;
- в) 3-М;

г) 2-М.

7. Підприємства, що використовують спрощену систему обліку облік витрат відображають у реєстрі:

- а) 2-мс;
- б) 3-мс;
- в) 4-мс;
- г) 1-мс.

8. Списання на фінансові результати загальновиробничих витрат відображається в обліку малого підприємства кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 79 Кт 91;
- б) Дт 79 Кт 93;
- в) Дт 92 Кт 79;
- г) Дт 91 Кт 79.

9. Який зміст бухгалтерського запису Дт 96-Кт 652:

- а) нарахована допомога з тимчасової втрати працездатності працівникам основного виробництва;
- б) проведено нарахування на соціальне страхування на суму зарплати працівників основного виробництва;
- в) виплачено допомогу з тимчасової втрати працездатності працівникам основного виробництва;
- г) перерахована органам соціального страхування заборгованість по платежах.

10. Списання на фінансові результати адміністративних витрат відображається в обліку малого підприємства кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 92 Кт 79;
- б) Дт 91 Кт 79;
- в) Дт 93 Кт 79;
- г) Дт 79 Кт 92.

Практичне заняття 8

Тема 8 “Особливості обліку і оподаткування на підприємствах малого бізнесу”

Питання для контролю знань

1. Розкрийте поняття доходи.
2. Умови визнання доходу.
3. Розкрийте поняття дохід платника єдиного податку.
4. Особливості обліку доходів на підприємствах малого бізнесу.
5. Що таке готова продукція?

6. Якими первинними документами мале підприємство оформляє виробництво та реалізацію готової продукції?
 7. Аналітичний облік реалізації готової продукції.

Рекомендована література: основна – [1-15], , додаткова – [1-18].

Ситуаційні завдання

Завдання 8.1. Відобразити операції платника єдиного податку (не сплачує ПДВ: отримано оплату готівкою від покупця на суму 5400 грн. (у т. ч. ПДВ), в рахунок якої відвантажено продукцію, визнано дохід та списано її собівартості 4400 грн. Визначити фінансовий результат.

Журнал обліку господарських операцій

№	Документ	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.

Завдання 8.2. Відобразити операції платника єдиного податку, що сплачує ПДВ: отримано оплату на банківський рахунок від покупця на суму 6000 грн. (у т. ч. ПДВ), в рахунок якої одночасно відвантажено продукцію, визнано дохід та списано собівартість в сумі 5000 грн. Визначити фінансовий результат.

Журнал обліку господарських операцій

№	Документ	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.

Завдання 8.3. Відобразити господарські операції в журналі реєстрації.

Операції за місяць:

01.09 – надійшли матеріали від постачальника вартістю 2500 грн. в т. ч. ПДВ, оплату не здійснено;

02.09 – сплачено з поточного рахунку заборгованість перед бюджетом за податками 400 грн.; ЄСВ 600 грн. та заробітна плата працівникам за серпень 1000 грн.;

03.09 – придбано об'єкт основних засобів 3000 грн. в т.ч. ПДВ, одночасно оплачено його вартість з поточного рахунку малого підприємства;

05.09 – сировину передано у виробництво вартістю 8000 грн.;

20.09 – реалізовано готову продукцію покупцеві за безготівковим платежем в 17850 грн. в т. ч. ПДВ;

30.09 – нараховано заробітну плату 3800 грн., нараховано на фонд оплати праці ЄСВ 836 грн. і утримано із заробітної плати ПДФО 684 грн., військовий збір 57 грн.;

30.09 – нараховано амортизацію основних засобів 100 грн.

30.09 – визначити фінансовий результат.

Завдання 8.4. ТОВ “Гермес” оприбуткувало металобрухт, оцінивши його за відновлювальною вартістю в 4710 грн. Металобрухт реалізований ПП “Метал” за 6600 грн.

Кореспонденція рахунків з обліку доходу від реалізації інших оборотних активів

№	Зміст господарської операції	Підстава (документ)	Д-т	К-т	Сума, грн.
1	Відвантажений металобрухт	Акт, накладна			
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна			
3	Списана собівартість металобрухту	Бух. довідка			
4	Собівартість металобрухту віднесена на фінансові результати	Бух. довідка			
5	Списаний на фінансові результати дохід від реалізації	Бух. довідка			

Завдання 8.5. АТП здає в операційну оренду автобус ЛАЗ приватному підприємцю. Термін дії договору – 3 роки. Орендна плата за місяць становить 5000 грн. Всі витрати із заправки паливом, техобслуговування, ремонту несе орендар. Відповідно до розрахунків сума амортизації за місяць – 3500 грн.

Кореспонденція рахунків з обліку доходу від операційної оренди

№	Зміст господарської операції	Підстава (документ)	Д-т	К-т	Сума, грн.
1	Нарахована орендна плата за автобус	Договір оренди			
2	Нараховане податкове зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна			
3	Нарахована амортизація автобуса	Бухгалтерська довідка			

Тестові завдання

1. Дохід – це:

а) збільшення економічних вигод внаслідок надходження активів (пред'явлення рахунка до отримання) або скасування зобов'язань, яке приводить до збільшення капіталу цього підприємства, за винятком частини капіталу, що приростає за рахунок внесків учасників (власників);

б) збільшення економічних вигод внаслідок вибуття активів (пред'явлення рахунка до отримання) або скасування зобов'язань, яке

приводить до збільшення капіталу цього підприємства, за винятком частини капіталу, що приростає за рахунок внесків учасників (власників);

в) збільшення економічних вигод внаслідок надходження активів (пред'явлення рахунка до отримання) або збільшення зобов'язань, яке приводить до збільшення капіталу цього підприємства, за винятком частини капіталу, що приростає за рахунок внесків учасників (власників);

г) жодна з відповідей не є правильною.

2. Згідно з Податковим Кодексом України дохід – це:

а) загальна сума витрат платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, так і поза межами;

б) загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні, так і поза межами;

в) збільшення економічних вигод внаслідок надходження активів (пред'явлення рахунка до отримання) або збільшення зобов'язань;

г) жодна з відповідей не є правильною.

3. Не входять до доходу платника єдиного податку:

а) суми податку на додану вартість;

б) суми коштів, отриманих за внутрішніми розрахунками між структурними підрозділами платника єдиного податку;

в) суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання, та суми кредитів;

г) а, б, в.

4. На малих підприємствах облік доходу ведеться за допомогою методу:

а) касового;

б) виробничий;

в) прямолінійний;

г) кумулятивний.

5. Малі підприємства для обліку доходів аналітичний облік ведуть у Відомості:

а) 5-М;

б) 4-М;

- в) 3-М;
- г) 2-М.

6. Методологічні засади відображення в обліку інформації про доходи визначає:

- а) П(С)БО 15;
- б) П(С)БО 13;
- в) П(С)БО 11;
- г) П(С)БО 16.

7. За дебетом рахунка 70 відображається:

- а) належна до сплати сума непрямих податків;
- б) доходи від залишків активів під час інвентаризації;
- в) збільшення доходу від реалізації продукції;
- г) списання собівартості реалізованої продукції.

8. Безоплатно отримані виробничі запаси відображаються таким бухгалтерським записом:

- а) Дт 20 Кт 71;
- б) Дт 20 Кт 422;
- в) Дт 71 Кт 20;
- г) Дт 441 Кт 20.

9. Що не визнається доходом малого підприємства:

- а) сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором;
- б) чистий дохід від реалізації продукції;
- в) інші доходи;
- г) інші операційні доходи.

10. На рахунку 70 “Доходи від реалізації” відображають:

- а) за дебетом і кредитом купівельну вартість проданої продукції;
- б) за дебетом – собівартість реалізованої продукції, а за кредитом – продажну вартість продукції;
- в) за дебетом – суму непрямих податків, а за кредитом – продажну вартість продукції;
- г) за дебетом і кредитом суму непрямих податків.

Практичне заняття 9

Тема 9 “Особливості обліку власного капіталу на підприємствах малого бізнесу”

Питання для контролю знань

1. Що таке власний капітал малого підприємства?
2. Які установчі документи малого підприємства?
3. Як мале підприємство може формувати статутний капітал, в якому розмірі?
4. Які рахунки бухгалтерського обліку призначені для обліку власного капіталу малого підприємства?
5. Якими первинними документами оформляються операції пов'язані з визначенням фінансового результату?
6. Які фінансові результати може отримати мале підприємство від ведення господарської діяльності?
7. Які податки мале підприємство повинно сплачувати за результатами господарської діяльності?
8. Як визначається малим підприємством фінансовий результат до оподаткування?
9. В якому розмірі мале підприємство може створювати резервний капітал?

Рекомендована література: основна – [1-15], , додаткова – [1-20].

Ситуаційні завдання

Завдання 9.1. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, зробити відповідні розрахунки по завданню.

Дані для виконання.

Зареєстроване ТОВ Іва зі статутним капіталом 125000 грн. Один із засновників заборгованість в сумі 10000 грн. погасив грошовими коштами внісши їх у касу; другий – 15000 грн. вніс на поточний рахунок банку підприємства; третій – передав товари вартістю 36000 грн. з податком на додану вартість; четвертий – персональний комп'ютер уцінений в сумі 2400 грн., який необхідно модернізувати, а вартість запасної частини складає 360 грн. з ПДВ, яку придбав засновник за власні кошти і передав підприємству. Комп'ютер після ремонту переданий в експлуатацію. Один із засновників передав безкоштовно автомобіль, що був в експлуатації оцінений в 12400 грн.

Завдання 9.2. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, визначити фінансовий результат діяльності, зробити відповідні розрахунки по завданню:

Дані для виконання.

Покупцеві реалізована готова продукція вартістю 54000 грн. з ПДВ. Сума доставки включена в загальну вартість. Собівартість готової продукції 32000 грн. Витрати на розвантаження згідно розрахунку 1500 грн.

Завдання 9.3. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку, вказати первинні документи, та скласти журнал господарських операцій, визначити фінансовий результат діяльності, зробити відповідні розрахунки по завданню:

Дані для виконання.

Засновнику згідно первинного документу виконані послуги вартістю 24600 грн. з ПДВ. Собівартість наданих послуг 16200 грн. кошти від наданих послуг надійшли на поточний рахунок.

Завдання 9.4. Згідно з установчими документами субекта малого бізнесу зареєстрований статутний капітал становить 60000 грн. На час реєстрації трьома засновниками сплачено 50 % внесків рівними частками, що становило 30000 грн. (60000*50 %). Надалі учасники здійснювали такі внески:

- перший учасник вносить до статутного капіталу основні засоби вартістю 14000 грн.;
- другий учасник вносить до статутного капіталу матеріальні цінності вартістю 12000 грн.;
- третій учасник вносить до статутного капіталу інтелектуальну власність у сумі 4000 грн.

№	Зміст господарської операції	Підстава (документ)	Д-т	К-т	Сума, грн.
1	Відображено зареєстрований статутний капітал	Статут, свідоцтво про реєстрацію			
2	Відображено суму фактичних внесків учасників в момент реєстрації				
	- першого учасника	Касові ордери, платіжні доручення, виписка банку			
	- другого учасника				
	- третього учасника				
3.	Відображено фактичні внески, що здійснені протягом року				
	- першого учасника на вартість обладнання	Акт ОЗ-1			
	- другого учасника на вартість виробничих запасів	Акт, накладна			
	- третього учасника на вартість інтелектуальної власності – нематеріальних	Акт			

активів				
---------	--	--	--	--

Тестові завдання

1. Рахунок 45 призначений для обліку:

- а) додаткового капіталу;
- б) нерозподіленого прибутку;
- в) вилученого капіталу;
- г) неоплаченого капіталу.

2. Для обліку розрахунків із засновниками підприємства за вкладками до зареєстрованого капіталу призначено рахунок:

- а) 67;
- б) 40;
- в) 45;
- г) 46.

3. Вказати кореспонденцію рахунків: “Внесено засновниками до статутного капіталу МШП”:

- а) Дт 46 – Кт 22;
- б) Дт 22 – Кт 45;
- в) Дт 22 – Кт 40;
- г) Дт 22 – Кт 46.

4. Як відображаються в обліку використання прибутку на поповнення статутного капіталу:

- а) Дт 443 - Кт 46;
- б) Дт 443 – Кт 442;
- в) Дт 443 – Кт 43;
- г) Дт 443 – Кт 40.

5. Нерозподілений прибуток – це:

а) сума прибутку, що постійно інситується у виробництво та використовується тільки в окремих випадках для погашення непередбачених збитків;

б) частина чистого прибутку, що залишається після виплати доходів власникам, поповнення статутного капіталу та формування резервного капіталу;

- в) правильні відповіді а), б), в);
- г) правильні відповіді б); в);
- е) правильні відповіді а); б).

6. Модельний статут – це:

а) різновид статуту, який спрощує започаткування підприємства;

б) типовий установчий документ, затверджений КМУ, який використовують для створення та провадження діяльності юридичних осіб відповідних організаційно-правових форм, містить установлені законом правила, що регулюють правовий статус, права, обов'язки та відносини, які пов'язані зі створенням, управлінням і провадженням господарської діяльності відповідних юридичних осіб;

- в) правильні відповіді а); б);
- г) жодна з відповідей не є правильною.

7. Відповідно до законодавства ліквідація ТОВ за рішенням його загальних зборів здійснюється:

- а) директором;
- б) ліквідаційною комісією;
- в) власником;
- г) бухгалтером.

8. Вказати кореспонденцію рахунків: “Внесено грошові кошти до статутного капіталу”:

- а) Дт 46 – Кт 22;
- б) Дт 22 – Кт 45;
- в) Дт 311 – Кт 46;
- г) Дт 46 – Кт 311.

9. Вказати кореспонденцію рахунків: “Збільшено статутний капітал за рахунок розподілу резервного капіталу”:

- а) Дт 46 – Кт 22;
- б) Дт 40 – Кт 40;
- в) Дт 43 – Кт 40;
- г) Дт 46 – Кт 311.

10. Вказати кореспонденцію рахунків: “Податок на прибуток списано на фінансові результати”:

- а) Дт 85 – Кт 79;
- б) Дт 79 – Кт 85;
- в) Дт 79 – Кт 96;
- г) Дт 46 – Кт 311.

Практичне заняття 10

Тема 10. Звітність суб'єктів малого підприємництва

Питання для контролю знань

1. Якими нормативно-правовими актами регулюється порядок ведення обліку та складання фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва?

2. Які форми звітності входять до складу фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва?
3. Опишіть структуру скороченої фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва.
4. Які розділи має баланс суб'єкта малого підприємництва (ф №1-м)?
5. Опишіть структуру звіту про фінансовий результат суб'єкта малого підприємництва?
6. Які підприємства мають право складати спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва?
7. Розкрийте сутність податкової звітності суб'єкта малого підприємництва.
8. Хто є платниками податку на додану вартість?
9. Охарактеризуйте зміст і структуру податкової декларації з ПДВ.
10. Які існують форми звітності з ПДВ та хто їх складає, які існують звітні періоди і строки подання звітності з ПДВ?
11. Які законодавчі документи встановлюють порядок нарахування сплати податку на прибуток?
12. Які законодавчі документи встановлюють порядок нарахування та сплати податку на прибуток?
13. Яким нормативним документом затверджений порядок нарахування та сплати податку на прибуток?
14. Які існують форми податкової звітності для платників єдиного податку?
15. Яка відповідальність суб'єкта малого підприємництва за порушення строків подання податкової звітності?
16. Назвіть мету складання статистичної звітності та дайте визначення статистичної звітності.
17. Яку статистичну звітність складають та подають та в які строки суб'єкти малого бізнесу?

Рекомендована література: основна – [1-15], , додаткова – [1-19].

Ситуаційні завдання

Завдання 10.1. На підставі даних бухгалтерського обліку скласти фінансову звітність суб'єкта малого підприємництва.

Вихідні умови:

Баланс на початок періоду:

Стаття (рахунок)	Актив	Пасив

Основні засоби	2580,0	
Зношення	-840,0 ¹⁴	
Статутний капітал		2850,0
Нерозподілений прибуток		340,0
Виробничі запаси	730,0	
Грошові кошти	750,0	
Рахунки до отримання (покупці та ін. дебітори)	190,0	
Рахунки до сплати (постачальники та ін. кредитори)		110,0
Заробітна плата до виплати		58,0
Заборгованість за податками та ін. обов'язковими платежами		25,0
Зобов'язання за страхуванням		27,0
БАЛАНС	3410,0	3410,0

Вид діяльності підприємства – виробництво пакувальної тари.

Протягом звітного періоду:

1. отримано матеріалів від постачальників на суму 70,0 тис.грн.
2. вироблено готової продукції на суму 360,0 тис.грн.
3. реалізовано продукції на суму 520,0 тис.грн. (в т.ч. отримано оплати 350,0 тис.грн.)

Витрати склали такі елементи:

1. матеріали 48,0 тис.грн.
2. заробітна плата 75,0 тис.грн. (у т.ч. прибутковий податок становить 12,0 тис.грн.)
3. страхові збори 34,0 тис.грн.
4. реклама 17,0 тис.грн.
5. витрати на відрядження 26,0 тис.грн.
6. зношення ОЗ 160,0 тис.грн.

Разом витрат: 360,0 тис.грн.

Разом з тим, виконано такі розрахунки за зобов'язаннями:

1. сплачено постачальникам 160,0 тис.грн. (у т.ч. за новими поставками 40,0 тис.грн.)

2. перераховано до бюджету 25,0 тис.грн.
3. сплачено страхових зборів 27,0 тис.грн.
4. виплачено заробітної плати 58,0 тис.грн.
5. сплачено за рекламні послуги 17,0 тис.грн.
6. видано під звіт 26,0 тис.грн.

В цілому обороти за період склали:

Стаття (рахунок)	Дебет	Кредит
Грошові кошти		
Рахунки до отримання (покупці та ін. дебітори)		
Доходи від реалізації		
Рахунки до сплати (постачальники та ін. кредитори)		
Виробничі запаси (матеріали)		
Готова продукція		
Заробітна плата до виплати		
Заборгованість за податками та ін. обов'язковими платежами		
Витрати на матеріали		
Витрати на заробітну плату		
Витрати на страхування		
Зобов'язання за страхуванням		
Витрати на рекламу		
Витрати на відрядження		
Зношення ОЗ		
Амортизація ¹⁵		
Баланс оборотів:		

Завдання 10.2. На основі наведених господарських операцій малого підприємства визначити суму доходів і витрат, прибуток та податок на прибуток, заповнити Податкову декларацію з податку на прибуток підприємства.

Господарські операції за 2018 р.:

- 1) відвантажено товари покупцям, оплата за які ще не отримана – 12000 грн, у тому числі ПДВ;
- 2) безкоштовно отримано матеріали за звичайними цінами – 1800 грн.;
- 3) від продажу акцій отримано прибуток – 2600 грн.;
- 4) нарахована орендна плата за передані в оренду основні засоби – 4100 грн.;
- 5) від ліквідації основних засобів отримано матеріали – 540 грн.;
- 6) за рішенням суду отримано штрафи за несвоєчасну оплату товарів – 4210 грн.;
- 7) нарахована заробітна плата адміністративному персоналу – 3600 грн.;
- 8) оприбутковано в касі готівку за реалізовані матеріали – 2350 грн., у тому числі ПДВ;
- 9) представлено авансовий звіт з товарним чеком на придбані товари – 2050 грн.;
- 10) від нерезидента отримано на поточний рахунок дивіденди – 870 грн.;
- 11) оплачено підписку на періодичні видання – 690 грн.;
- 12) отримано дохід від купівлі-продажу іноземної валюти – 5800 грн.;
- 13) відвантажено згідно з накладною попередньо оплачені товари – 3900 грн, у т.ч. ПДВ;
- 14) на поточний рахунок отримано передоплату за товари відповідно до умов договору – 4500 грн, у т.ч. ПДВ;
- 15) в рахунок забезпечення заборгованості за відвантаженими товарами від покупця отримано вексель – 12000 грн.;
- 16) виконано роботи, що підтверджено актом виконаних монтажних робіт, оплата ще не отримана;
- 17) отримано від постачальника товари, термін оплати за які ще не настав – 5700 грн, у т. ч. ПДВ;
- 18) витрачено на рекламу – 1500 грн.;
- 19) нарахована заробітна плата працівникам магазину – 4200 грн.;
- 20) здійснені відрахування на державне соціальне страхування – 1530 грн.;
- 21) сплачені штрафи за рішенням суду – 700 грн.;
- 22) витрати на відрядження, що підтверджені відповідними документами – 840 грн.;

23) витрати на відрядження, що не підтверджені документами – 210 грн.;

24) витрати на ремонт, реконструкцію основних засобів – 20000 грн.;
Балансова вартість основних засобів на початок звітної періоду – 156700 грн.;

25) здійснено передоплату постачальнику за товари відповідно до договору – 5700 грн., у т. ч. ПДВ;

26) отримано згідно з товарно-транспортною накладною попередньо оплачені товари – 4800 грн, у тому числі ПДВ;

27) від постачальника надійшло попередньо оплачене паливо – 1440 грн.;

28) списано паливо на адміністративні потреби – 500 грн.

Всі товарні запаси на кінець періоду були реалізовані.

Завдання 10.3. За нижченаведеними даними скласти:

1. Звіт про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів і доходів.

Вихідні дані.

На підприємстві “Подорожник” за лютий 2018 р. нараховано такі види виплат:

- заробітна плата працівникам – 150000 грн.;
- винагорода за цивільно-правовими договорами – 13000 грн.;
- головному бухгалтеру нараховано допомогу по тимчасовій втраті працездатності – 2500 грн.;
- щомісячна премія працівникам – 4800 грн.

Порядок розрахунку ЄСВ

№	Вид нарахування	Сума доходу, грн.	База нарахування ЄСВ, грн.	Ставка ЄСВ %	Сума ЄСВ, грн.

Тестові завдання

1. Суб'єкти малого підприємництва та мікропідприємства подають такі форми фінансової звітності:

- а) Баланс та Звіт про фінансові результати;
- б) Баланс;
- в) Звіт про фінансові результати;
- г) Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал; Примітки до річної фінансової звітності.

2. Спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва складають:

а) суб'єкти малого підприємництва – юридичні особи, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства;

б) мікропідприємства;

в) середні підприємства, юридичні особи, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат відповідно до податкового законодавства;

г) правильні відповіді а), б), в).

3. Малі підприємства подають річну фінансову звітність не пізніше:

а) не пізніше 28 лютого наступного звітного року;

б) не пізніше 25 лютого наступного звітного року;

в) не пізніше 10 березня наступного звітного року;

г) жодна з відповідей не є правильною.

4. Суб'єкти малого підприємництва (крім суб'єктів мікропідприємництва) платники податку на прибуток подають річну фінансову звітність до ДФСУ:

а) не пізніше 1 березня;

б) не пізніше 1 квітня;

в) не пізніше 28 лютого;

г) жодна з відповідей не є правильною.

5. Податкова декларація за календарний рік подається:

а) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного періоду;

б) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного періоду;

в) протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного періоду;

г) до 1 травня року, що настає за звітним.

6. Звітність з ЄСВ, що подається до контролюючого органу підписує:

а) головний бухгалтер;

б) директор;

в) головний бухгалтер і директор;

г) бухгалтер, який здійснює нарахування внесків;

д) бухгалтер, який здійснює нарахування внесків, головний бухгалтер і директор.

7. Яким адресатам підприємства подають статистичну звітність:

- а) органам державної статистики;
- б) органам податкової служби;
- в) органам місцевого самоврядування;
- г) органам державної фіскальної служби;
- д) усі відповіді є вірними.

8. Ставка податку на прибуток становить:

- а) 14 %;
- б) 16 %;
- в) 18 %;
- г) 20 %.

9. Строк подання податкової декларації платника єдиного податку становить:

- а) 40 календарних днів, наступних за податковим кварталом;
- б) 45 календарних днів, наступних за податковим кварталом;
- в) 30 календарних днів, наступних за податковим кварталом;
- г) 15 календарних днів, наступних за податковим кварталом.

10. 1 та 2 групи платники єдиного податку, які перебувають на спрощеній системі оподаткування подають податкову звітність:

- а) Податкова декларація платника єдиного податку;
- б) Податкова декларація про майновий стан та доходи;
- в) Податкова декларація з ПДВ;
- г) Податкова декларація з податку на прибуток.

11. Незалежно від системи оподаткування і групи малі підприємства та мікропідприємства подають завжди такі форми звітності:

- а) Звіт з ЄСВ (форма Д-5);
- б) Повідомлення про об'єкти оподаткування (форма № 20-ОПП);
- в) Податкова декларація про майновий стан та доходи;
- г) а); б).

12. Фізичні особи-підприємці складають та подають Податкову декларацію про майновий стан та доходи:

- а) протягом 10 календарних днів після закінчення року;
- б) протягом 20 календарних днів після закінчення року;
- в) протягом 30 календарних днів після закінчення року;
- г) протягом 40 календарних днів після закінчення року.

13. Незалежно від системи оподаткування та групи малі підприємства та мікропідприємства, які використовують найману працю складають та подають такі форми звітності:

- а) форма 1 ДФ;
- б) Звіт з ЄСВ (форма Д4);
- в) Повідомлення про об'єкти оподаткування (форма № 20-ОПП);
- г) а); б).

14. Фінансова звітність мікропідприємства складається із:

- а) "Баланс" (ф №1-мс);
- б) "Звіт про фінансові результати" (ф №2-мс);
- в) а); б);
- г) "Баланс" (ф №1-м);
- д) "Звіт про фінансові результати" (ф №2-м).

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Проблеми малого бізнесу.
2. Напрями державної підтримки малого бізнесу.
3. Порівняльний аналіз основного і спрощеного плану рахунків.
4. Зміст наказу про облікову політику.
5. Переваги та недоліки спрощеного плану рахунків.
6. Порядок подання заяви про застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
7. Нормативно-правове регулювання застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.
8. Податковий період та термін сплати єдиного податку.
9. Які форми розрахунків можуть використовувати підприємства малого бізнесу.
10. Порядок відкриття та закриття рахунків в банківських установах підприємствами малого бізнесу.
11. Особливості обліку грошових коштів та коштів в розрахунках в іноземній валюті підприємствами малого бізнесу.
12. Документальне оформлення руху грошових коштів підприємствами малого бізнесу.
13. Розкрити організаційні аспекти праці на підприємствах малого бізнесу.
14. Якими первинними документами необхідно оформляти трудові відносини на підприємствах малого бізнесу?
15. Які види утримань із заробітної плати працівників підприємств малого бізнесу?
16. Визначити сутність та методику визначення податку з доходів фізичних осіб та податкової соціальної пільги.
17. Порядок обчислення середньої заробітної плати.
18. Якими первинними документами оформляють надходження та вибуття запасів малого підприємства?
19. Як обліковуються запаси у місцях їх зберігання та у виробництві?
20. Які рахунки призначені для обліку запасів малого підприємства?
21. Назвіть облікові реєстри у яких накопичується інформація про рух виробничих запасів.
22. Які форми фінансової звітності узагальнюють інформацію про запаси малого підприємства?
23. За якими оцінками відображаються основні засоби в бухгалтерському обліку?
24. Які первинні документи обліку основних засобів використовують малі підприємства?
25. Охарактеризуйте методи нарахування амортизації основних засобів.

26. Охарактеризуйте 16 груп основних засобів.
27. Облік надходження основних засобів.
28. Облік вибуття основних засобів.
29. Особливості обліку нематеріальних активів на підприємствах малого бізнесу.
30. Що визнають витратами звітного періоду?
31. Які рахунки бухгалтерського обліку може використовувати мале підприємство для обліку витрат?
32. Які первинні документи використовують малі підприємства для обліку витрат?
33. Як групуються витрати за економічними елементами?
34. Які витрати входять до складу загальновиробничих витрат малого підприємства?
35. Як загальновиробничі витрати впливають на визначення собівартості продукції (робіт, послуг)?
36. За якими економічними елементами групуються витрати операційної діяльності малого підприємства?
37. Що визнають виробничими витратами?
38. Особливості обліку доходів на підприємствах малого бізнесу.
39. Якими первинними документами мале підприємство оформляє виробництво та реалізацію готової продукції?
40. Аналітичний облік реалізації готової продукції.
41. Які рахунки бухгалтерського обліку призначені для обліку власного капіталу малого підприємства?
42. Якими первинними документами оформляються операції пов'язані з визначенням фінансового результату?
43. Які фінансові результати може отримати мале підприємство від ведення господарської діяльності?
44. Які податки мале підприємство повинно сплачувати за результатами господарської діяльності?
45. Опишіть структуру скороченої фінансової звітності суб'єкта малого підприємства.
46. Опишіть структуру звіту про фінансовий результат суб'єкта малого підприємства?
47. Охарактеризуйте зміст і структуру податкової декларації з ПДВ.
48. Які існують форми звітності з ПДВ та хто їх складає, які існують звітні періоди і строки подання звітності з ПДВ?
49. Які законодавчі документи встановлюють порядок нарахування сплати податку на прибуток?
50. Яка відповідальність суб'єкта малого підприємства за порушення строків подання податкової звітності?
51. Назвіть мету складання статистичної звітності та дайте визначення статистичної звітності.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМАЮТЬ СТУДЕНТИ

Приклад розподілу балів, які отримують студенти

Поточне тестування, самостійна робота та доповідь											Доповідь	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2				15	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК 1	T7	T8	T9	МК2		
4	4	4	4	4	4	25	4	4	3	25		

Шкала оцінювання: Університету , національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України «Про бухгалтерській облік та фінансову звітність в Україні» від 1.07.1999 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва », затверджений наказом МФУ від 25.02.2000 р. №39 із змінами. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100009610-pbo-25-finansoviy-zvit-subyekta-malogo-pidpriyemnitstva>.
3. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року N 2456Л / I // Голос України. – 2010. – № 143. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Конституція України від 01.01.2020 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. . Податковий кодекс України:зі змінами та доповненнями від 01.01.2021 р.: - 488с. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності » від 20.10.2011р. [із змінами та доповненнями від 01.01.2013 р.] № 3931[Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4014-17#Text>
7. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 8.11.2010 року [із змінами та доповненнями від 01.01.2021 р.] N 2464Л/І [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
8. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби» від 18.10.1999 р. № 242 зі змінами і доповненнями, внесеними до нього згідно з Наказами Міністерства фінансів України від 30.11.2000 р. № 304 і від 25.11.2002 р. № 989 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
9. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 9 «Запаси» від 20.10.1999 р. № 246 зі змінами і доповненнями. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>

Додаткова література

1. План рахунків бухгалтерського обліку, затверджений наказом Міністерства України від 30.11.1999 р. №291. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>
2. План рахунків бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва, затверджений наказом Міністерства України від 19.04.2001 р. №186. <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-rahunkiv-buhgaltersyкого-1021502.html>
3. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом МФУ від 26.06.2003 р. № 442. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03#Text>
  4. Буряк П.Ю. Облік на підприємствах малого бізнесу / П.Ю.Буряк, Л.Ю. Шевців, Р.Л. Хоміян. — К.: Професіонал, 2005. — 271 с.
  5. Гура Н.О. Облік на підприємствах малого бізнесу / О.Н. Гура, Т.Г. Мельник, Т.М. Моторін — К.: Знання, 2007. — 310 с.
  6. Долинський К. В. Концепція спрощеного обліку доходів та витрат на малих підприємствах. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/economy-311/accounting-and-auditing>
  7. Е.П. Милявська, О.І. Жабін. Організація обліку грошових коштів на підприємствах малого бізнесу. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://poglyad.com/students/item-12310>
  8. Єфіменко Т.І., Ловінська Л.Г., Канцуров О.О. та ін. Малий бізнес в Україні: економіка, фінанси, бухгалтерський облік / За ред. Л.Г. Ловінської.- К.: НДФІ, 2006.-368с.
  9. Кундря-Висоцька О.П. Організація обліку: Навчальний посібник / Оксана Петрівна Кундря-Висоцька. — Львів : ЛБІ НБУ, 2006. — 223 с.
  10. Милявська Е.П. Облік на підприємствах малого бізнесу: навчальний посібник / Е.П.Милявська, О.І.Жабін. — К.:Центр учбової літератури, 2008. — 162 с.
  11. Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу: навчальний посібник / Михайлов М.Г., Поляткіна Л.І., Славкова О.П. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 320с.
  12. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу [Текст] : прогр. курсу. Л.В. Джулій, В.Г. Стрижова. — Хмельницький : ТУП, 2002.
  13. Свідерський Є.І. Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва: навчальний посібник / Є.І. Свідерський, Д.Є. Свідерський. — К.: КНЕУ, 2008. — 472 с.

14. Тимошенко Ю.М. Законодавче регламентування організації обліку на малих підприємствах. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://intkonf.org/timoschenko-yum-zakonodavche-reglamentuvannya-organizatsiyi-obliku-na-malih-pidpriemstvah/>
15. Усик В.І. Державне регулювання потенціалу сектору малого та середнього бізнесу: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.03 / Усик Віра Іванівна.- К., 2009.
16. Хмельюк А. В. Особливості організації обліку на малих підприємствах згідно з податковим кодексом України. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://intkonf.org/kand-ekonom-nauk-hmelyuk-a-v-osoblivosti-organizatsiyi-obliku-na-malih-pidpriemstvah-zgidno-z-podatkovim-kodeksom-ukrayini/>
17. Хом'як Р. Л., Скибінська З.М. Облік на підприємствах малого бізнесу: Навчальний посібник. - Львів: "Магнолія 2006", 2008. -205 с.
18. Шарапа О.М. Спрощений облік на малих підприємствах: переваги та недоліки. Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpchdtu/2008_21_1/articles/Finansi/30_Sharapa.pdf.
19. Шилова Т.С., Бalyuk Т.К. Особливості організації обліку на підприємствах малого бізнесу. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://intkonf.org/shilova-ts-balyuk-tk-osoblivosti-organizatsiyi-obliku-na-pidpriemstvah-malogo-biznesu/>

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://portal.rada.gov.ua/> - сайт Верховної Ради України
2. <http://www.sta.gov.ua/control/uk/index> - сайт Податкової служби України
3. www.aru.com.ua – сайт Аудиторської палати України.
4. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.
5. www.bank.gov.ua – сайт Національного банку України.
6. <http://www.nau.kiev.ua>.
7. <http://www.rada.kiev.ua>.
8. www.liga.kiev.ua
9. <http://www.dtk.com.ua>